

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Venditio officiorum, num. 3.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

§. III.

De rebus quæ vendi vel emi possunt.

Hominis venditio.

1. **Q**vi Aethiopes & alios ejusmodi seruos emunt, quos in his nostris regionibus vendi contingit, tunc sunt in conscientia *a*; ratio est, quia quilibet vendor præsumitur bonus, & habere jus ad vendendum,

a Mol. t. 1. d. 38. late.

2. Dixi (in nostris regionibus) quia mercatores, quando in Aethiopia, vel alibi emunt, aliquando non excusantur *b* à peccato, & ab onere restitutio-nis, si non sunt in moraliter certi eos, quos emunt, esse vel primo, bello justo captos; vel secundo, nativitate seruos, id est, natos ab ancilla serua; vel tertio, per justam sententiam ob delictum condemnatos ad perpetuo serviendum; vel quartio, justa emptione in seruitutem redactos; qua sunt quatuor capita inducentia legitimam seruitutem.

b Fag. de contr. l. 2. à c. 2. fusè.

Venditio officiorum.

3. Non solum principes supremi, sed etiam quilibet princeps Regi subditus, Dux, Marchio &c. immo & Senatores, Ciuitatum praetores possunt vendere officia secularia; officia, inquam, quæ absolutè ipsorum sunt, vel ipsis absolutè data; ratio est, quia quilibet potest vendere id, quod est pretio-

estimabile, & suum est: notanter, secularia, dixi, quæ etiam sunt ea, quæ Episcopus, si forte sit marchio, absolu-dare potest; de ecclesiasticis enim of-ficijs hic nihil agimus; pertinent enim ad tractationem de Simonia.

c S. T. opus. 27. ad Ducissam Brabantiae, Azor. t. 2. l. 8. c. 7. q. 3. Vasq. opus. de benef. c. 2. §. 3. du. 14. Lef. c. 32. dub. 4. Fagund. de contract. l. 5 c. 22. Delugo c. 2. de just. d. 34. sec. 3.

4. Sed qua ratione dignoscat Rex, vel alij, officium esse absolutè sub suo dominio? respondeo, duobus signis; alterum, si absolute de illis disponere solent, hoc est, absque obligatione redendi rationem alteri superiori, de eorum collatione. Alterum; quando immemorabiliter antecessores sine alterius dependentia seu licentia solebant illa vendere. Confirmatur; nam quando Rex haec officia ijs do-nat, quos scit, per se non esse obituros, ut foeminis, vel viris nobilibus sic aula, probabile est, ex Azor, d Regem tacite facultatem concedere illa vendendi, seu cum pensione in alios transferendi; ergo eodem modo, quando Rex, vel respublica absolutè concedit senatori-bus, vel gubernatori-bus, ea officia tradienda alijs, tacite licentiam concedit, illa vendendi. Videant e tamen Proreges, alijque, an ipsis expresse à Rege vel supremo principe sit vetitum: tunc enim nulla favebit vel consuetudo, vel alias collata licentia.

d Azor l. c. e apud Dianam p. 6. tr. 6. ref. 3.

5. Duo tamen scopuli sunt omnino cayendi: prior, ne immoderato prelio vendan-

vendantur sed prudenti consilio, juxta tenti vendi aliquis existimabit.
emolumenntum officij; securus, præter injuritiam immoderati pretij, daretur etiam ansa officiali electo, exigendi à populis plus justo: posterior, ne indignis conferantur officia. Si enim non idoneus officialis à te creatus damnum faciat, siue particularibus, siue communitatibus, per sententias injustas, per latrocinia &c. tu obligaris ad restitutionem; & quidem non nego, illum, qui immediate damnum intulit, esse prius obligandum, sed certè in eius defectum tu obligationem non effugies. Immo quando ipse electus bona fide credidit, se esse idoneum, & sine graui culpa, ut potè ignoranter, injustas sententias protulit, vel quid simile, tu elector omnino restituere debebis; quia ipse non peccauit culpa Theologica, peccasti tu, dum sciens, vel scire debens, indignum officialem elegisti.

ee Delug. t. 2. d. 34. sec. 4. n. 49.

Venditio electionis ad Officium vel ad Legatum.

6. Illam difficultatem pertinenter ad justitiam distributiuam huc reducamus, an scilicet Senatoribus, vel cunctis, qui cum non sint Domini aliorum officiorum, vel legati, vel pecunie, frumenti, panis, &c. curam tamen habent ea distribuendi ad suam electionem. an, inquam, integrum ijs sit, aliquid accipere ab illis, qui eliguntur, eo prætextu, quod cum Senator potius let alium eligere, tamen hunc elegit? cum enim hæc electio sit pretio estimabilis, posse illam pretio compe-

Respondeo, esse diligenter distinguendum: vel enim sermo est de pecunia similibusque rebus temporalibus, quæ sunt distribuenda ex voluntate Testatorum, Fundatorum, Prædecessorum &c. Vel de officijs, quæ à rep. vel Senatoribus debent ciuibus determinatae conditionis conferri, & in utroque casu Distributor, ut dictum est, nullum jus habet, nisi eligendi, non autem sit Dominus siue officij, siue pecuniae distribuenda. De singulis separatis; nam quia Sanchez f ea non divisit, animos legentium non sedat eius doctrina.

f Sanch. l. 2. conf. c. 1. dub. 56. vid. etiam ib. d. 38. n. præsertim.

7. Affero primò: quando distribuenda est à te pecunia, vel quid æquivalens, non potes accipere quidpiam propter electionem unius potius, quam alterius; si accipias, peccas, & accepta restituere teneris.

h Ratio convincens est, quia sic, re ipsa, non dares totam summam distribuendam. Si enim testator jussit, ut puellæ v. g. nubili darentur à te centum aurei, tu vero velles decem exigere ab illa, quia eam elegisti, jam non centum dares, sed nonaginta. Neque dicas, eam liberè dare; ne id dicas, inquam; nam satis involuntariè eam dare, præsumendum est: certè ita regulariter contingit, si pactum precedat, ut fusè alibi. At vero si post acceptos numeratosque integros aureos, nullo precedente pacto, sine ullo metu, aliquid ex grato animo verè & liberè tibi dare illa vellet, non repugno: sed, quæ so te, id quando erit?

Ccc 3

8. Affero

